

LÄKEMEDEL PÅ ÄLDRE DAR

FRÅGOR OCH SVAR

SBU – STATENS BEREDNING FÖR MEDICINSK UTVÄRDERING

DEN HÄR SKRIFTEN HAR TAGITS FRAM I ETT SAMARBETE MELLAN SBU,
SJKVÅRDRÅDGIVNINGEN SVR AB OCH APOTEKET AB.

SKRIFTEN GES UT AV SBU, BEST NR 401-14
OCH DISTRIBUTERAS AV APOTEKET AB, BEST NR 2191.
TRYCKT AV ELANDERS SVERIGE AB, FALKÖPING, 2009.

FÖRFATTARE: HELENE WALLSKÄR

REDAKTÖR: RAGNAR LEVI

MEDICINSKA FAKTAGRANSKARE FÖR SBU:

PROFESSOR STEN LANDAHL, DOCENT JOHAN FASTBOM

ÖVRIGA GRANSKARE: SBU:S LEKMANNARÅD (ORDF VICTORIA DYRING)

GRAFISK FORM: AB TYPOFORM

ILLUSTRATÖR: GUNNA GRÄHS

OMSLAGSBILD: JOHNÉR BILDBYRÅ AB

INNEHÅLL

SIDAN

Inledning	4
Behöver jag läkemedel?	6
Kan jag ha för många mediciner samtidigt?	7
Ska äldre använda läkemedel på annat sätt än yngre?	9
Hur ska jag ta mina läkemedel?	10
Hur ska jag komma ihåg att ta mina läkemedel?	12
Jag glömmer ändå medicinerna. Finns det andra hjälpmedel?	14
Förpackningen är svår att öppna. Hur gör jag?	15
Vad kan jag göra om medicinen är svår att svälja?	16
Jag kan inte ta medicinen som det var tänkt. Hur gör jag?	17
Jag får alltid en massa överblivna mediciner. Hur gör jag?	18
Kan en vän, en anhörig eller någon annan hjälpa mig?	20
Kan tänderna påverkas av mediciner?	21
Så undviker du problem med läkemedel	22
Att tänka på om man tar digitalis	23
Att tänka på om man tar vätskedrivande medel	24
Att tänka på om man tar läkemedel mot högt blodtryck	25
Att tänka på om man tar läkemedel mot oro eller sömnsvårigheter	26
Att tänka på om man tar smärtstillande medel	28
Att tänka på om man tar läkemedel mot psykiska besvär.	30
Att tänka på om man får problem med förstoppning	32
Vad visar forskningen?	33

INLEDNING

PÅ ÄLDRE DAR ÄR DET många som någon gång kommer att behöva använda ett eller flera läkemedel. Orsaken kan vara kortvariga besvär som tillfällig värk, oro eller en infektion som behöver behandlas. Det kan också handla om långdragna symtom eller kroniska sjukdomar som kräver behandling under en längre tid.

Men läkemedelsbehandling hos äldre personer ställer särskilda krav på den som skriver ut medicinen. Det kan finnas vissa preparat som fungerar bättre än andra och man kan behöva tänka lite extra på att anpassa dosen efter exempelvis kroppsvikt eller njurarnas funktion.

Det är också angeläget att både den som ska ta läkemedlen, närstående personer och berörd vårdpersonal vet varför behandlingen ges, vilka effekter man kan förvänta sig och vilka biverkningar som kan uppträda.

Dessutom är det viktigt att läkemedelsbehandlingen följs upp, exempelvis genom att man får en tid för återbesök eller genom tid för telefonkontakt med den som ordinerat behandlingen.

Den här lilla skriften sammanfattar sådant som är viktigt att tänka på för att behandlingen ska bli säker och effektiv. Den riktar sig till dig som själv tar läkemedel eller som är vän eller anhörig till en äldre person som använder mediciner. De praktiska råd som ges här kan det vara klokt att följa för att läkemedlen ska fungera så bra som möjligt.

Stockholm i april, 2009

Måns Rosén

SBU

Lars-Olof Hensjö

SJUKVÅRDSRÅDGIVNINGEN 1177

1

Behöver jag läkemedel?

MÅNGA MÄNNISKOR HAR stor nytta av läkemedel. Läkemedel kan lindra svåra besvär eller till och med rädda liv. Men medicinerna måste användas rätt och man ska ha respekt för dem. Annars kan de vara skadliga. Man ska absolut inte använda andra personers mediciner och får inte blanda vilka läkemedel som helst. Och man ska inte ändra sin medicinering på egen hand. Fråga alltid först!

Det är över huvud taget bra att vara frågvis när du får ett nytt läkemedel. Det är till exempel viktigt att få veta hur länge behandlingen ska pågå – annars finns det en risk att den fortsätter av ren slentrian, trots att du inte längre har nytta av medicinen.

2

Kan jag ha för många mediciner samtidigt?

OM SJUKDOMSBILDEN GÖR att man måste ta flera olika mediciner, så måste man. Medicinerna kan vara det som gör att en person lever ett bra liv trots sin sjukdom.

Tyvärr kan många mediciner störa varandras effekter i kroppen. Ett visst läkemedel kan förstärka eller försvaga effekten av ett annat. Risken för biverkningar kan också öka om man har många olika läkemedel samtidigt.

Därför behöver den doktor eller distriktsköterska som ska skriva ut recept åt dig få veta vilka andra läkemedel du brukar ta – även receptfria preparat och naturläkemedel!

Om du brukar gå till flera olika läkare är det särskilt viktigt att du informerar var och en av dem om mediciner som de andra skrivit ut. Därför kan det vara praktiskt att skriva en medicinlista och ta med sig till läkaren eller sjuksköterskan.

JAG ÄTER
TJUGOÅTTA MEDICINER...
...VARAV TJUGOSJU
ÄR MOT
BIVERKNINGAR

3

Ska äldre använda läkemedel på annat sätt än yngre?

MED ÅREN FÖRÄNDRAS kroppen på olika sätt så att det ibland tar längre tid innan läkemedlet bryts ner och försvinner ur kroppen. Man kan bli känsligare för vissa mediciner och lättare få biverkningar. Det kan innebära att äldre personer ska ha lägre doser av ett läkemedel än yngre.

Vissa personer blir mer glömska med åren och kan behöva stöd och hjälp att hålla reda på sina mediciner. Man kan också behöva hjälp att öppna läkemedelsförpackningar och knep för att kunna svälja medicinen.

4

Hur ska jag ta mina läkemedel?

DET ÄR VIKTIGT ATT DU är helt säker på varför och hur du ska ta medicinen. Fråga hur länge det brukar dröja tills den verkar, hur effekten märks och hur länge du ska fortsätta att använda läkemedlet.

Andra frågor som kan vara bra att ställa till läkaren, sjuksköterskan eller på apoteket är:

- Hur många gånger per dag och vid vilka tider ska jag ta medicinen?
- Ska den tas i samband med mat eller på fastande mage?
- Är det tabletter/kapslar som måste sväljas hela?
- Kan den tas vid samma tillfälle som andra läkemedel?
- Vad ska jag göra om jag glömmer att ta medicinen?
- Vad ska jag göra om jag misstänker biverkningar?

- Finns det biverkningar som ska jag vara särskilt uppmärksam på?

Skriv gärna ned svaren på dina frågor eller be om hjälp att göra det.

5

Hur ska jag komma ihåg att ta mina läkemedel?

GÖR EN MEDICINLISTA där alla läkemedel du använder finns med (och glöm inte de receptfria och eventuella naturläkemedel).

I vissa fall kan en medicin som ska tas flera gånger per dygn bytas ut mot en annan som bara behöver tas en gång om dygnet. Det kan förenkla. Fråga din läkare.

En doseringsask kan vara ett bra stöd för minnet. Asken har fack där du eller någon som hjälper dig i förväg kan lägga de tabletter och kapslar som ska tas vid olika tider på dygnet. Doseringsaskar kan köpas på apoteket.

ÅJ DÅ,
ALLÅREDAN
KVART ÖVER
HJÄRTMEDICINEN

6

Jag glömmer ändå medicinerna. Finns det andra hjälpmedel?

DET FINNS OCKSÅ elektroniska doseringshjälpmedel som påminner med en ljudsignal varje gång det är dags att ta en medicin. Diskutera med exempelvis din läkare, distriktssköterskan eller en arbetsterapeut.

Efter en läkares bedömning kan man även få hjälp att dela upp sina läkemedel i färdigförpackade påsar. Varje liten påse innehåller de mediciner som ska tas vid en viss tidpunkt. Detta kallas för dos-expediering eller ApoDos.

7

Förpackningen är svår att öppna. Hur gör jag?

FRÅGA LÄKAREN, SJUKSKÖTERSKAN eller på apoteket om samma läkemedel, eller ett som är likvärdigt, möjligen finns i en mer lättöppnad förpackning. Annars finns det också särskilda öppningsverktyg att köpa på apoteket.

8

Vad kan jag göra om medicinen är svår att svälja?

VISSA TABLETTER OCH KAPSLAR måste sväljas hela. Andra är det tillåtet att dela eller krossa. Fråga på apoteket vad som gäller för dina läkemedel. Det bör också stå utanpå läkemedelsförpackningen eller på en lapp inuti.

Att vissa tabletter/kapslar *inte* ska delas eller krossas kan bero på att de är gjorda för att lösas upp extra långsamt i magen eller tarmarna. Har du svårt att svälja medicinen bör du berätta det för doktorn. Ibland kan du kanske byta till samma medicin i någon annan form (till exempel flytande eller stolpiller) eller till en annan medicin som tillverkas i tabletter som är mindre eller kan lösas upp.

9

Jag kan inte ta medicinen som det var tänkt. Hur gör jag?

OM DU AV NÅGON ANLEDNING inte kan ta läkemedlet som planerat, är det viktigt att du så fort som möjligt tar kontakt med läkare och berättar det.

**JO DOKTORN
DET GICK NOG
LITE FÖR FORT
NÄR JAG SKULLE
PACKA VÄSKAN**

10

Jag får alltid en massa överblivna mediciner. Hur gör jag?

FÖRSTA GÅNGEN DU PRÖVAR en ny medicin, är det ofta osäkert hur bra behandlingen kommer att fungera. Då kan det kännas onödigt att köpa mer av medicinen än du kanske kommer att kunna använda. Be dina läkare att skriva ut en så kallad startförpackning – en mindre förpackning att börja med. Om medicinen fungerar bra kan du sedan hämta ut mer. Om den inte fungerar slipper du få så mycket oanvänd medicin över.

Om du ändå får läkemedel över ska de lämnas in på apoteket som tar hand om medicinerna och ser till att de förstörs på ett säkert och miljövänligt sätt. Se till att ingen annan använder dina mediciner. Kasta dem aldrig i hushållssoporna och spola inte ned dem i toaletten.

Apotek

OM MAN FICK
LITE PANT, DÅ SKULLE
NINGOG FÅ IN
ÄNNU FLER
PILLERBURKAR

11

Kan en vän, en anhörig eller någon annan hjälpa mig?

TA GÄRNA MED NÅGON närstående eller bekant till läkarbesöket. Fyra öron hör mer än två. För den som har många mediciner att hålla reda på är det ofta bra att få hjälp med det. Den som hjälper till kan till exempel fylla på doseringsaskar och lämna in överblivna läkemedel till apoteket. Den person som har följt med dig till doktorn kan också bidra med information om hur medicinen verkar fungera samt ställa frågor till doktorn/sjuksköterskan/apoteket om medicinerna och skriva ned svaren.

12

Kan tänderna påverkas av mediciner?

JA, MÅNGA LÄKEMEDEL gör att man blir torrare i munnen eftersom de minskar mängden saliv. Då ökar risken för både karies (hål i tänderna) och inflammation i tandköttet som på längre sikt kan bidra till tandlossning. Om medicineringen gör dig muntorr är det extra viktigt att hålla rent i munnen och att besöka tandläkare eller tandhygienist regelbundet. På apoteket finns också olika medel som hjälper vid muntorrhet. När du har fått en ny medicin, berätta det för din tandläkare.

Så undviker du problem med läkemedel

Det finns en hel del som du själv eller dina närstående kan göra för att minska risken för problem med medicinerna. För att ett läkemedel ska göra mer nytta än skada är det till exempel viktigt att:

- fråga varför du ska ta en viss medicin och hur länge du ska fortsätta
- ta läkemedlet i rätt dos och enligt läkarens instruktioner
- berätta om misstänkta biverkningar för din läkare
- om du får flera läkemedel samtidigt från olika läkare, måste medicinerna gå att kombinera – gör en fullständig lista som du visar för läkaren
- berätta vilka mediciner som du vet är olämpliga för just dig
- be läkaren att se över din medicinering med jämna mellanrum
- fråga om det finns annan behandling än läkemedel som du skulle kunna få i stället.

13

Att tänka på om man tar digitalis

HJÄRTMEDICINEN DIGITALIS används bland annat vid hjärtsvikt och förmaksflimmer. Just när det gäller digitalis är det extra viktigt med rätt dos. Det är ytterst liten skillnad mellan en dos som ger bra effekt och en dos som orsakar biverkningar. Man bör också regelbundet få njurarna kontrollerade med hjälp av blodprov.

Det är inte säkert att det märks så tydligt om man har en för hög dos digitalis. Ibland är det enda symtomet att man blir ovanligt trött eller mår illa och har dålig aptit. Hos äldre personer är ibland förvirring det första tecknet på överdosering av digitalis. Även allvarliga biverkningar som till exempel rubbningar av hjärtrytmen förekommer.

14

Att tänka på om man tar vätskedrivande medel

VÄTSKEDRIVANDE LÄKEMEDEL används ofta vid hjärtsvikt eftersom det då lätt samlas vätska i kroppen. Medicinen kan exempelvis göra svullna ben mindre svullna och underlätta andningen om hjärtsvikten gör dig andfådd. Även högt blodtryck kan behandlas med vätskedrivande medel.

Om det drivs ut för mycket vätska ur kroppen kan det uppstå vätskebrist. Man kanske blir extra törstig, känner sig tröttare än vanligt och blir förstoppad. Man kan också få alltför lågt blodtryck så att man blir yr och får huvudvärk.

Den vätskedrivande effekten av vissa medel är så kraftig att det kan vara bra att hålla sig nära en toalett medan medicinen verkar. Ofta kan man, i samråd med sin läkare, emellanåt vänta med en dos av läkemedlet för att till exempel kunna gå ut utan att bli kissnödig direkt. Fråga läkaren om det går bra att göra så ibland.

15

Att tänka på om man tar läkemedel mot högt blodtryck

NÄR MAN ÅLDRAS förändras kroppens egen kontroll av blodtrycket. Det gör bland annat att äldre personer lättare kan drabbas av plötsligt blodtrycksfall när de använder medel mot högt blodtryck eller mediciner mot kärlkramp och hjärtsvikt. Man kan bli alldeles yr och snurrig när man reser sig från sittande eller liggande. I värsta fall kan man svimma och ramla och slå sig. Vissa personer kan också bli förvirrade.

Om du får sådana besvär, fråga läkaren om det går att ändra medicineringen på något sätt – till exempel sänka dosen eller byta till något annat preparat som fungerar bättre för dig.

16

Att tänka på om man tar läkemedel mot oro eller sömnsvärigheter

EN VANLIG BIVERKAN är att man blir dåsig och trött även när man inte ska sova. Dessa mediciner kan också ge yrsel och problem med balansen så att man lättare faller och skadar sig. Medel av den typ som kallas bensodiazepiner kan dessutom ge svagare muskler vilket spär på risken att ramla.

Hos äldre kan lugnande medel och sömnmedel försämra minnet och orsaka förvirring.

Om du känner dig trött på dagen trots att sömnmedicinen hjälpt dig att sova på natten, kan det bero på att en del av sömnmedelsdosen fortfarande finns kvar i kroppen. Ibland kan man bli piggare på dagarna genom att byta sömnmedicin eller ändra dosen. Fråga din läkare!

Ta helst inte sömnmedel under längre tid än fyra veckor i taget.

**HUR HAN MÅR?
LITE SVÅRT ATT VETA.
HAN HAR INTE VARIT
VAKEN SEN IGÅR**

17

Att tänka på om man tar smärtstillande medel

FÖR ATT SMÄRTSTILLANDE läkemedel ska fungera bra, är det viktigt att ta rätt mängd i rätt tid. Om man tar för lite eller för sällan kan effekten utebli. Men man ska heller aldrig ta mer – eller oftare – än det står på förpackningen eller läkaren har ordinerat.

Vissa smärtlindrande preparat kan till exempel ge allvarliga leverskador vid för hög dos. Det gäller främst mediciner som innehåller ämnet *paracetamol*. Detta ämne finns i många vanliga värkmediciner.

Äldre personer är känsligare än yngre för *morfin* och *morfinbesläktade* smärtstillande medel. Vanliga biverkningar är trötthet, dåsigheit, yrsel och illamående. Den här typen av läkemedel orsakar också ofta förstoppning. Ibland kan de även påverka minnet och tankeförmågan och till och med göra att man blir förvirrad.

En annan typ av smärtläkemedel är de som dämpar inflammation. Dit hör så kallade *cox-hämmare* som går under den gemensamma förkortningen *NSAID*. De här medicinerna är både smärtstillande och febernedsättande. De används bland annat vid ledsjukdomar som ledgångsreumatism.

När man blir äldre ökar risken för att de här inflammationsdämpande medicinerna ger sår och blödningar i magens slemhinna. De kan också lätt ge andra biverkningar hos äldre (bland annat i njurarna) och försämra effekten av läkemedel mot hjärtsvikt eller högt blodtryck. De bör därför användas försiktigt, när andra smärtlindrande medel inte hjälper, och inte under längre tid än 2–3 veckor.

Även *acetylsalicylsyra*, som är nära besläktat med *NSAID*, kan öka risken för magblödningar.

18

Att tänka på om man tar läkemedel mot psykiska besvär

MEDEL MOT DEPRESSION är också vanliga bland äldre. Nästan alla antidepressiva medel som används idag är av den typ som kallas SSRI. De vanligaste biverkningarna av SSRI-medel är magbesvär av olika slag, viktförändring, trötthet, yrsel, huvudvärk och sömnbesvär. De kan också öka risken för fall. (Den äldre typen av antidepressiva medel, så kallade tricykliska antidepressiva, är över huvud taget inte lämpliga för äldre eftersom de kan ge kraftiga biverkningar.)

Medel mot psykos, så kallade neuroleptika, delas in i högdospreparat (till exempel Nozinan) och lågdospreparat (till exempel Haldol). Högdospreparat bör inte användas alls på äldre dar eftersom man kan bli mycket trött av dem och råka ut för förvirring och blodtrycksfall. Lågdospreparat går att använda när man är äldre och har psykos, men det är ganska vanligt att de ger biverkningar med sym-

tom som liknar Parkinsons sjukdom, främst stelhet och minskad rörlighet. Lågdosneuroleptika måste därför användas försiktigt.

Numera används därför ofta en ny typ av neuroleptika. Det verkar som om dessa mer sällan ger sådana biverkningar. Men de ska ändå användas lika försiktigt som andra neuroleptika.

Fråga din läkare om du känner dig osäker på din medicinering.

19

Att tänka på om man får problem med förstoppning

FÖRSTOPPNING ÄR ETT vanligt problem bland äldre och kan bland annat bero på vissa läkemedel, att man dricker för lite vätska, att det är för lite fibrer i kosten och/eller att man inte rör sig så mycket. Laxermedel, som hjälper mot förstoppning, kan ibland orsaka magknip och diarré. Ofta kan man slippa använda laxermedel genom att äta mer fiberrikt, dricka mer och/eller få lite mer motion, till exempel en daglig promenad.

20

Vad visar forskningen?

SBU (SE SIDAN 36) HAR granskat den samlade forskningen om läkemedel på äldre dar. En slutsats är att äldre med flera samtidiga sjukdomar bör utredas noggrant och följas upp aktivt när de blir sämre. De ska inte bara få ännu ett recept.

En annan slutsats är att om läkare får bättre utbildning och information om de här frågorna så kan det ge goda resultat. Patientutbildning och enkla läkemedelslistor kan också vara bra. Men det behövs många andra åtgärder – enstaka insatser räcker inte.

Medicineringen av äldre måste förbättras avsevärt, enligt SBU. Läkemedel är ofta viktiga för deras hälsa. Men i dag drabbas många av biverkningar helt i onödan, och samhället betalar miljardbelopp varje år för problem som hade kunnat undvikas. Vården bör till exempel ha rutiner för att regelbundet stämna av behandlingsresultatet med varje patient.

Vill du veta mer om läkemedel?

BOKTIPS

”Läkemedelsguiden – om läkemedel och sjukdomar” är en bok riktad till konsumenter och patienter. Syftet är att öka kunskapen om läkemedel med hjälp av lättförståelig och obunden medicinsk information. Boken är resultatet av ett samarbete mellan Läkemedelsverket och Svenska Läkarsällskapet.

INTERNET (WEBBPLATSER)

www.1177.se (före detta www.sjukvardsradgivningen.se) Information från Sveriges landsting och regioner om hälsa och sjukvård. Innehåller särskilda avsnitt om att använda läkemedel och om att ta medicin när man är äldre.

www.mpa.se Läkemedelsverkets webbplats där det finns en avdelning för allmänheten med en hel del matnyttig läkemedelsinformation.

www.fass.se Läkemedelsindustriföreningens webbplats med både bred allmän information om läkemedel och informationssidor om varje enskilt preparat.

www.apoteket.se

De olika landstingen brukar också ha en avdelning med information om läkemedel på sina webbplatser.

VIKTIGA TELEFONNUMMER

Läkemedelsupplysningen Apotekspersonal svarar på läkemedelsfrågor dygnet runt. Telefonnummer 0771-450 450.

Giftinformationscentralen Svarar på frågor om akuta förgiftningar (även av läkemedel) dygnet runt. I brådskande fall, ring 112. I mindre brådskande fall är telefonnumret 08-33 12 31.

Sjukvårdsupplysningen Nästan alla landsting och regioner i Sverige har i dag en sjukvårdsrådgivning som man kan nå via telefon och som ofta kan svara på frågor även om mediciner, eller hänvisa vidare. Många av dem kan du nå dygnet runt via det nationella kortnumret 1177. Telefonnumret till övriga hittar man på www.1177.se

SBU UTVÄRDERAR SJUKVÅRDENS METODER

SBU

SBU är en statlig myndighet som utvärderar sjukvårdens metoder. SBU står för Statens beredning för medicinsk utvärdering.

Sedan starten 1987 har SBU gett ut en lång rad rapporter i skilda ämnen, exempelvis ”Ont i ryggen, ont i nacken”, ”Behandling av depressionssjukdomar”, ”Fetma – problem och åtgärder” och ”Behandling av ångestsyndrom”. I SBU:s tidning Vetenskap & Praxis och på www.sbu.se kan du läsa mer om SBU:s rapporter och resultat.

Vill du beställa material från SBU? Gå in på www.sbu.se och klicka på ”webbshop”. Du kan också göra beställningar på telefon 08-412 32 00 eller faxa till 08-411 32 60.

Sjukvårdsrådgivningen SVR AB

Sjukvårdsrådgivningen (SVR AB) utför på uppdrag av landsting och regioner utveckling och förvaltning av nationell IT för vård och omsorg. Företaget verkar för att stödja och effektivisera vård och omsorg, samt för att ge invånarna en stark ställning och god tillgänglighet till vården. SVR AB ägs

av landsting och regioner och dess tjänster drivs helt utan kommersiella intressen. Verksamheten finansieras av ägarna samt med statliga projektmedel. Reklam eller sponsorer förekommer inte.

Företaget driver 1177.se som är riktad till allmänheten och är Sveriges enda riksomfattande servicetjänst för hälso- och sjukvårdsinformation på nätet. SVR AB driver också 1177 Sjukvårdsrådgivningen som samordnar landstingens och regionernas sjukvårdsrådgivningar i ett nationellt nätverk för telefonrådgivning.

SVR AB ska vara navet i en nationell vårdwebbplats och en samordnad sjukvårdsrådgivning via telefon och andra mediekkanaler. Företaget utvecklar bra IT-stöd för vård och omsorg som underlättar säker informationsöverföring över vårdgivargränser. All verksamhet sker i samverkan med vårdens och omsorgens aktörer.

Apoteket AB

Apoteket AB är ett statligt ägt aktiebolag med uppdrag att sälja receptbelagda och receptfria läkemedel. Apoteket ansvarar för att alla i Sverige ska ha en trygg, säker och effektiv tillgång till samtliga läkemedel som har godkänts för den svenska marknaden. Förutom läkemedel säljer Apoteket handelsvaror som kroppsvårds- och hygienartiklar. Apoteket tillhandahåller läkemedel och tjänster till vården och omsorgssektorn, kundanpassad och producentoberoende information och rådgivning, och arbetar för att förbättra läkemedelshandling och läkemedelsanvändning i samhället. Apoteket tillhandahåller också dosförpackade läkemedel, samt tillverkar och tillhandahåller extempore- och licensläkemedel. Apoteket utvecklar och exporterar också läkemedelsnära tjänster på den internationella marknaden. Apoteket har cirka 100 miljoner kundbesök varje år, cirka 11 000 medarbetare, 900 apotek, samt erbjuder e-handel.

Läkemedel är en viktig och vanlig behandlingsform för äldre personer, liksom för många yngre. När kroppen åldras blir den också känsligare för läkemedel. Samtidigt kan det hända att man på äldre dar behöver många olika preparat samtidigt. Då ökar risken för biverkningar och läkemedelsproblem.

Därför är det viktigt att medicinerna används på rätt sätt. Den här lilla skriften riktar sig till dig som själv tar läkemedel eller som är vän eller anhörig till en äldre person som använder mediciner. Mer information finns på www.1177.se

Texten har skrivits av medicinjournalisten Helene Wallskär och bygger på fakta och råd som har sammanställts och bearbetats av SBU – Statens beredning för medicinsk utvärdering – i samarbete med Sjukvårdsrådgivningen SVR AB. SBU är en statlig myndighet som med hjälp av ledande svenska experter systematiskt samlar in och granskar den tillgängliga forskningen på olika områden.

Du kan läsa mer om SBU:s rapporter och resultat på Internet, www.sbu.se.

STATENS BEREDNING FÖR
MEDICINSK UTVÄRDERING

SBU · Box 5650 · 114 86 Stockholm
Gatuadress Tyrgatan 7
Telefon 08-412 32 00 · *Fax* 08-411 32 60
Internet www.sbu.se · *E-post* info@sbu.se

Apoteket AB · 118 81 Stockholm
Gatuadress Södermalmsallén 36, Stockholm
Telefon 010-447 50 00 · *Fax* 010-447 55 15
Internet www.apoteket.se